

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยอรรณศาสตร์

สตรีในพระพุทธศาสนา

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ ปรับปรุงใหม่

294.3657

ม154ส

2562

ฉ.1

ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์

สารบัญ

คำนำ (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒)	(๗)
คำนำ (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑)	(๑๐)
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	(๑๑)

บทที่ ๑	ท่าทีของพระพุทธศาสนาต่อผู้หญิง	๑
	ศัพท์ที่หมายถึงผู้หญิงในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	๒
	คำสอนที่มีลักษณะคหมีนและยกย่องผู้หญิง	๓
	๑. คำสอนที่มีลักษณะคหมีนผู้หญิง	๓
	๒. คำสอนที่มีลักษณะยกย่องผู้หญิง	๑๓
	๓. คำสอนที่มีลักษณะเสมอกันทั้งหญิงและชาย	๑๕
	ทัศนะเชิงวิพากษ์คำสอนที่มีลักษณะคหมีนผู้หญิง	๑๗
	๑. มีการแต่งคัมภีร์เพิ่มเติม	๑๗
	๒. อธิบายแนวมานุษยนิยม	๑๙
	๓. อคติของผู้ท่องจำ/ผู้บันทึก	๒๐
	ปัจจัยที่ทำให้มีคำสอนในลักษณะคหมีนผู้หญิง	๒๒
บทที่ ๒	คำสอนเกี่ยวกับเพศหญิงและเพศชาย	๒๖
	เพศหญิงลำบากกว่าเพศชาย	๒๗
	ศีล ๕ ข้อที่ ๓ กับเพศหญิง	๓๒
	เพศหญิงกับเพศชายสามารถสลับเปลี่ยนกันได้	๔๒
บทที่ ๓	ผู้หญิงอินเดียสมัยพุทธกาล	๕๐
	ผู้หญิงอินเดียสมัยก่อนพุทธกาล	๕๑
	ผู้หญิงอินเดียสมัยพุทธกาล	๕๔
	๑. ผู้หญิงในฐานะมารดา	๕๔
	๒. ผู้หญิงในฐานะภรรยา	๖๖
	๓. ผู้หญิงในฐานะลูกสาว	๗๓
	๔. ผู้หญิงในฐานะหญิงหม้าย	๗๗
	๕. ผู้หญิงในฐานะโสเภณี	๘๔

บทที่ ๔ อุบาสิกา: ผู้หญิงผู้ใกล้ชิดพระพุทธรศาสนา	๙๐
ลักษณะและหน้าที่ของอุบาสิกา	๙๑
อุบาสิกาสสมัยพุทธกาล	๙๔
บทบาทของอุบาสิกาสสมัยพุทธกาล	๑๑๖
๑. บทบาทในด้านการศึกษา	๑๑๗
๒. บทบาทในด้านการปฏิบัติธรรม	๑๒๐
๓. บทบาทในด้านการเผยแผ่ธรรม	๑๒๗
๔. บทบาทในด้านการแก้ข้อกล่าวหา (ปรีปวาท)	๑๓๑

บทที่ ๕ การบวชเป็นภิกษุณีสมัยพุทธกาล	๑๓๖
รูปแบบการบวชเป็นภิกษุณี	๑๓๗
๑. ครุธรรมปฏิบัติคหณุปสัมปทา	๑๓๗
๒. ญัตติจตุตถกรรมวาจาอุปสัมปทา	๑๓๙
๓. อัญฐวาจิกาอุปสัมปทา	๑๔๐
๔. ทูเตนอุปสัมปทา	๑๔๒
ขั้นตอนการบวชเป็นภิกษุณี	๑๔๓
ปัญหาเรื่องครุธรรม ๘ ประการ	๑๔๓
๑. ครุธรรม ๘ ในพระไตรปิฎก	๑๔๔
๒. ทิศนะเชิงวิพากษ์ว่าครุธรรม ๘ ไม่ใช่พุทธพจน์	๑๔๘
๓. ความเป็นพุทธพจน์ของครุธรรม ๘	๑๕๙

บทที่ ๖ บทบาทของภิกษุณีในสมัยพุทธกาล	๑๘๐
ภิกษุณีที่ได้รับบยกย่องจากพระพุทธเจ้า	๑๘๑
บทบาทของภิกษุณีสมัยพุทธกาล	๒๐๑
๑. บทบาทในด้านการศึกษา	๒๐๒
๒. บทบาทในด้านการปฏิบัติธรรม	๒๑๐
๓. บทบาทในด้านการเผยแผ่ธรรม	๒๑๔
๔. บทบาทในด้านการแก้ปรีปวาท	๒๒๑

บทที่ ๗ พุทธวิธีการสอนพระภิกษุเรื่องผู้ทนต์	๒๒๖
หลักธรรมที่พระภิกษุพึงปฏิบัติต่อผู้ทนต์	๒๒๗
๑. ทรงสอนพระภิกษุให้ระวังเรื่องลามกสักการะ	๒๒๗
๒. ทรงสอนพระภิกษุให้ระวังเรื่องผู้ทนต์	๒๓๐
พุทธวิธีการสอนพระภิกษุเรื่องผู้ทนต์	๒๓๕
ขาดก: เรื่องเล่าประกอบการสอนพระภิกษุให้ระวังผู้ทนต์	๒๔๔
๑. ขาดกที่ใช้สอนเหล่าภิกษุที่ไม่สำรวมระวังอินทรีย์	๒๔๖
๒. ขาดกที่ใช้สอนเหล่าภิกษุที่ถูกผู้ทนต์เล่าโลม	๒๕๒
๓. ขาดกที่ใช้สอนเหล่าภิกษุที่เกิดความเขินหน่ายเพราะกามวิตก	๒๖๑
บทที่ ๘ สตรีนิยม: ผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาเดรวาท	๒๖๖
แนวคิดและทฤษฎีสตรีนิยม	๒๖๗
๑. ความหมายของคำว่า "สตรีนิยม"	๒๖๗
๒. แนวคิดและทฤษฎีสตรีนิยม	๒๖๙
สตรีนิยมในสังคมไทย	๒๗๒
สตรีนิยมกับพระพุทธศาสนาเดรวาทในสังคมไทย	๒๗๓
การบวชเป็นภิกษุณีในประเทศไทย	๒๗๘
๑. การบวชเป็นภิกษุณีจากสงฆ์ ๒ ฝ่าย	๒๗๘
๒. การบวชเป็นภิกษุณีจากสงฆ์ฝ่ายเดียว	๒๘๒
๓. การออกกฎหมายเพื่อรับรองภิกษุณี	๒๘๗
สตรีนิยม: ผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาเดรวาท	๒๘๘
๑. ผลกระทบด้านลบ	๒๘๙
๒. ผลกระทบด้านบวก	๒๙๕
แนวทางที่ควรจะเป็นของภิกษุณีไทย	๒๙๘
บทที่ ๙ ผู้ทนต์กับพระพุทธศาสนาในสังคมไทย	๓๐๐
สถานการณ์นักบวชหญิงในต่างประเทศ	๓๐๑
ผู้ทนต์ในฐานะอุบาสิกาในสังคมไทย	๓๐๔
ผู้ทนต์ในฐานะแม่ชีในสังคมไทย	๓๐๙
๑. สถานภาพของแม่ชี	๓๐๙
๒. การศึกษาของแม่ชี	๓๑๓

๓. บทบาทของแม่ชี	๓๑๗
นักบวชหญิงรูปแบบต่างๆ ในสังคมไทย	๓๒๑
๑. ภิกษุณีเถรวาท (จากศรีลังกา)	๓๒๑
๒. ภิกษุณีเมฆายาน	๓๒๕
๓. สิกขมาตุ (กลุ่มสันติอโศก)	๓๒๗
๔. ธรรมมาตา (สวนโมกข์)	๓๒๙
บรรณานุกรม	๓๓๓
ประวัติผู้เขียน	๓๔๓